

Uchodźcy i wielokulturowość

Scenariusz lekcji dla szkół ponadpodstawowych

Wprowadzenie

Od czasu kryzysu na granicy polsko-białoruskiej i inwazji Rosji na Ukrainę - temat uchodźców jest wszechobecny w Polskich mediach. Zmienił także codzienność polskiej szkoły. Zajęcia mają za zadanie zaznajomić uczniów i uczennice z podstawowymi pojęciami (migrant, uchodźca) i wesprzeć ich w refleksji nad tym, co im może pomóc w codziennym kontakcie z osobami różniącymi się od nich samych.

Cele lekcji

- Poznanie języka związanego z uchodźctwem i migracjami
- Poszerzenie wiedzy o problematyce migracji
- Zachęcenie uczniów do postawy otwartości w kontekście innych kultur, narodów, religii.

Cele lekcji (w języku ucznia)

- dowiedzieć się czym się różni migrant od uchodźcy
- odkryć konkretne pomysły na to, co młodym ludziom może pomóc żyć razem, gdy się od siebie różnią

Związek z podstawą programową:

HiT: VII.1,6

Etyka: II. 9,11,12,18

godzina wychowawcza

Kluczowe zagadnienia:

1. Czym się różni migrant od uchodźcy?
2. Co może pomóc żyć razem, gdy się różnimy?

Metody: dyskusja, film

Formy pracy: praca indywidualna, praca w grupach i na forum klasy

Materiały/ środki dydaktyczne potrzebne do przeprowadzenia zajęć:

film "Digi-świat- Czego dzieci mogą nauczyć się od migrantów"

rzutnik, głośnik, komputer

Skrót przebiegu zajęć:

1. Sprawy organizacyjne (5 min.)
2. Wprowadzenie (10 min.)
3. Film (10 min.)
4. Rozmowa w parach (5 min.)
5. Przedstawienie pomysłów (10 min.)
6. Podsumowanie (5 min.)

Przebieg zajęć:

1. Sprawy organizacyjne (5 min)

2. Wprowadzenie (10 min)

Zapytaj uczniów i uczennice dlaczego ludzie wyjeżdżają za granicę. Zbierz odpowiedzi w 2 kolumnach:

Wtedy, kiedy chcę / Wtedy, kiedy nie chcę

Przykładowe odpowiedzi:

- Wtedy, kiedy chcę: turystyka, praca, podążanie za partnerem/partnerką (miłość) lub rodziną
- Wtedy, kiedy nie chcę: wojna, prześladowania, zmiany klimatu (uchodźcy klimatyczni)

Zapytaj czy wiedzą jak się nazywamy osoby z pierwszej kolumny (migranci), a jak tych z drugiej (uchodźcy). W razie problemów - wprowadź te pojęcia.

W nawiązaniu do tego wprowadź cele i temat dzisiejszych zajęć.

3. Film (10 min)

Zaproś uczniów do wysłuchania fragmentu wywiadu Julii i Szymona z Martą Pietrusińską (socjolożką, specjalistką od wielokulturowości) - program Digi Świat (fragment od 5:40 do końca). Zachęć uczniów i uczennice, by podczas oglądania zastanowili się nad pytaniem:

Co może Wam młodzieży pomóc żyć razem, gdy się różnimy?

Po obejrzeniu filmu zaproś uczniów zbierz od uczniów i uczennic odpowiedzi na pierwsze pytanie. Dopytuj - po czym poznają, że (nie) jest krajem wielokulturowym? Co o tym świadczy?

4. Praca w grupach (5 min.)

Następnie zaproś uczniów do rozmowy w grupach 2-osobowych nad pytaniem, które zadałeś/zadałaś przed rozpoczęciem filmu. Zachęć, by zapisywali wszystkie pomysły (i te z filmu, i te, które im przyjdą do głowy podczas rozmowy)

5. Podsumowanie - przedstawienie pomysłów (10 min)

Zachęć uczniów i uczennice do przedstawienia swoich pomysłów. Poproś, by wymieniali te pomysły, które jeszcze nie padły.

Tablicę podziel na 2 części: co możemy zrobić sami? Do czego potrzebujemy wsparcia innych? Po każdym pomysle zapytaj do której kolumny zdaniem osób proponujących dany pomysł należy go dopisać? Jeśli w klasie nie ma zgody co do tego, do której kolumny go przyporządkować, dopytaj - od czego to zależy? Co z tego pomysłu możecie zrobić sami? Być może w ten sposób jeden pomysł rozdzieli się na dwa mniejsze.

Jeśli pojawią się wypowiedzi ironiczne, świadczące o braku szacunku do osób w jakikolwiek sposób innych - zastopuj, nazwij, wyraż niezgodę odwołując się do zasad.

5. Podsumowanie (5 min)

Podziękuj osobom uczestniczącym za te zajęcia. Zachęć każdą osobę do wybrania z pierwszej kolumny (co mogą zrobić sami) jednego pomysłu dla siebie i zapisania go w zeszycie.

Autorka scenariusza: Marta Drabińska

Dodatkowe materiały:

[Migracje i wielokulturowość \(scenariusze dwóch lekcji\), Centrum Edukacji Obywatelskiej](#)

[Polska-Ukraina. Razem w szkole - serwis z materiałami dla nauczycieli/nauczycielek](#)

Kluczowe pojęcia

UCHODźCY

To cudzoziemcy, którzy na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej zmuszeni byli opuścić kraj pochodzenia oraz którzy z powodu tych obaw nie mogą lub nie chcą korzystać z ochrony swojego kraju (źródło: Konwencja Genewska, 1951 r.).

MIGRANCI

Migranci to osoby, które przyjeżdżają do kraju innego niż ich kraj pochodzenia.